

เทศน์เช้า กฐินกาญจน์ วันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๔๖

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ ที่พักริมฝั่งแม่น้ำต.ไถ่โว่ อ.สังขละบุรี จ.กาญจนบุรี

พระพุทธเจ้าเกิดในป่านะ ธรรมชาติของเรานี้ องค์กรเดียวที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้อยู่ที่โคนต้นไม้อยู่ในป่า องค์กรเดียวที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ใช่คนทุกข์เข็ญใจนะ องค์กรเดียวที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นลูกกษัตริย์ จะได้ขึ้นครองราชย์อยู่แล้ว แต่เพราะได้สร้างสมบุญญาธิการมาต้องออกแสวงหา

เวลาคนเราอยากจะมีความสุข อยากจะมียศถาบรรดาศักดิ์ อยากทุกอย่าง อยากเพื่ออะไร? อยากอย่างนี้ อยากเป็นแบบโลก มันไม่ผิดหรอก ถ้าเรื่องของโลกนะ โลกเกิดมา เราเกิดมา เรามีจิตใจและร่างกาย ต้องแสวงหา สิ่งนี้เกิดมาในสภาวะความเป็นจริง แล้วเราก็คิดว่าถ้าเรามีสิ่งใดประกันความมั่นคงของชีวิตแล้วชีวิตเราจะมีความสุข เราก็กแสวงหากัน

มันไม่มีสิ่งใดในโลกนี้เป็นความมั่นคงโดยธรรมชาติของมัน เพราะสรรพสิ่งในโลกนี้เป็นอนิจจังทั้งหมดเลย สภาวะนี้ โลกนี้เป็นอนิจจัง แต่กิเลสมันต้องการเป็นนิจจังไง ต้องการเป็นอัตตา แต่ความเป็นนิจจันนั้นมีอยู่ มีอยู่โดยองค์กรเดียวที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเข้าไปค้นพบไง ค้นพบนิพพาน นิพพานคือจิตที่สิ้นจากกิเลส สิ่งนี้มีอยู่ในหัวใจของเรา หัวใจของเราก็มึ เห็นไหม ใจของเราเป็นอย่างนั้น แล้วก็มึกิเลสปกคลุมอยู่ พอปกคลุมอยู่ มันก็ต้องการแสวงหาความมั่นคงของมัน

ตัวมันเองไม่มั่นคง แล้วจะไปแสวงหาความมั่นคงจากภายนอก ความมั่นคงจากภายนอกจะไม่มี มันจะจับสิ่งใด มันจะมีแต่ความผิดพลาด หวังแล้วไม่สมหวัง ทุกข์ทั้งหมดเลย แต่ถ้าหวังแล้วสมนะ สมความหวังคือหวังในการทำลายกิเลสในหัวใจ นี่สิ่งที่เป็นนิจจันมีอยู่ มีอยู่ในสภาวะธรรมไง นิพพานนี่นิจจันมาก เพราะหัวใจไม่เคยตาย ต้องเกิดตลอด แต่ไม่เคยตาย ไม่เคยบอบสลายไป จะเกิดตายๆ ไปสภาวะแบบนั้น

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามีนะ มีทุกอย่างพร้อมเลย แต่ก็ทุกข์ยากมาก คิดว่าฐานะของกษัตริย์ ภรรยาก็มี บุตรก็มี มีทุกอย่างเลย พร้อมทุกอย่างที่โลกนี้เขาจะมีความสุขกัน แต่เพราะได้สร้างสมบุญญาธิการมา ถึงต้องมาตรัสรู้ใน ออกแสวงหาโมกขธรรมอยู่ ๖ ปี ไปตรัสรู้อยู่ในป่า ตัดออกจากในป่า เพราะในป่ามันสงบ มันวิเวก มันสงบ สิ่งที่มีความสงบ

ใจของเรา สังคมมนุษย์ สังคมของกิเลส สัตว์สังคมต้องพึ่งพาอาศัยกัน ต้องเกาะเกี่ยวกัน แต่การเกาะเกี่ยวกันไปแล้ว ทุกคนมีกิเลส มนุษย์อยู่หลายคนต้องมีความขัดแย้งกัน ความขัดแย้งนี้เพราะกิเลส แต่เพราะมนุษย์เดี๋ยวนี้โลกมันเจริญขึ้นมา เราพยายามศึกษากันเพื่อความสงบใจ เพื่อความสงบ เพื่อสังคม เราจะเก็บความไม่พอใจของเราไว้ภายใน

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงบอกว่า มนุษย์นี้แปลกมาก คิดอย่างหนึ่ง ทำอย่างหนึ่ง แต่ความเห็นอย่างหนึ่ง ในหัวใจมันไม่เหมือนกัน มันต้องพยายามกดสิ่งนั้นไว้ แต่ถ้าการประพฤติปฏิบัติ ศาสนาเกิดในป่า ในป่าเพราะมันสงบ จิตนี้ของเราไม่สงบ เพราะว่าเราคิดออกไปตามกระแสของกิเลส

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมไว้แล้ว เห็นไหม ธรรมออกมาเพื่อทาน ศีล ภาวนา เราถึงได้ทำทานกัน คนหยาบคือคนที่ว่ายังไม่มีโอกาส เราก้สร้างบุญกุศลคือทานก่อน เป็นอามิสไปก่อน สิ่งที่เป็นอามิส เราพยายามแสวงหากัน เพราะเราศึกษาธรรม เวลาทอดกฐิน กฐินนี้ยกเว้นวินัย ยกเว้น ๕ ข้อให้กับพระ เวลาพระประพฤติปฏิบัติอยู่ในป่า ถ้าไม่มีคนทอดกฐินก็เป็นแสวงหาอย่างนั้นไป ไม่มี บางที่ไม่ก็มีไป แต่ถ้าไม่ครบสงฆ์นะ

โอกาสมันถึงเกิดตรงนี้ไง เกิดที่ว่าถ้าพระครบสงฆ์ เรามีโอกาส เราทอดกฐินภายใน ๑ เดือน เพราะพระพุทธรเจ้าไม่ให้เกิดเป็นนิวรรณ์ เป็นความกังวล เวลาทอดกฐินถ้ามันไม่เป็นไป มีกฐินทอดด้วย แล้วถ้ากฐินนั้นไม่สมประกอบให้เคาะกฐินนั้นไว้ เคาะคือว่าไม่สามารถตัดเย็บผ้านั้นได้ ผ้านั้นไม่พอ หาสิ่งนั้นไม่พอ กฐินเคาะ เคาะคือไม่สมความปรารถนา มันได้แล้วมันไม่สม เพราะสมัยพุทธกาล สิ่งนี้คนมันน้อย สังคมมันยังแคบอยู่ มันยังเล็กอยู่ แสวงหาขึ้นมา มันเป็นไปไม่ได้ มันไม่พอ แต่เพราะเราเกิดท่ามกลางพระพุทธศาสนา ศาสนาสอนไว้ถึงทาน ศีล ภาวนา บุญกุศล เราทุกคนศึกษาขึ้นมา มันมีพื้นฐานในหัวใจ มันถึงทำไป สิ่งที่ทำ เห็นไหม ศาสนานี้เจริญจากภายนอกส่วนหนึ่ง เจริญแต่ภายนอกคือเจริญจากวัตถุ สิ่งที่เป็นวัตถุ วัตถุสิ่งนั้นเราเป็นคนบริจาคออกไป แต่หัวใจของผู้ที่บริจาคานั้นได้ผลนั้นไง

นี่วัดดู เห็นไหม เราเห็นสร้างโบสถ์ สร้างวิหาร สร้างสิ่งต่างๆ เขาก็อยู่ในวัดนั้นนะ เขาไม่ไปไหนหรอก เพราะเขาเป็นวัดดู แต่หัวใจของผู้สละออกนั้นต่างหาก สิ่งที่สละออกนั้นต่างหาก เป็นบุญกุศล ถ้าทำดี สวรรค์มีแน่นอน นรกมีแน่นอน มีเด็ดขาด เพราะอะไร เพราะสภาวะของใจ เวลามันตายไปแล้ว ร่างกายเราตายไป จิตนี้ออกไปมันจะไปอยู่ที่ไหน มันต้องมีสถานะรองรับนั้น ถึงเป็นวิญญูะไง กามภพ รูปภพ อรูปภพ สิ่งนี้เป็นที่อยู่ของใจ แล้วรูปภพ อรูปภพ นี่มันเป็นอะไร? มันก็เป็นพวกพรหม เป็นพวกสวรรค์ ก็มีอยู่อย่างนั้น นรกก็มีอยู่อย่างนั้น ใจเวลาหมุนเวียนไป มันหมุนเวียนอย่างนั้น ถ้าเราสร้างบุญกุศล เราจะได้สมความปรารถนาตรงนี้ไง ถึงว่าให้สละทาน

แล้วโอกาสที่ว่าทำบุญทอดกฐินนี้ได้บุญมาก ได้บุญมากเพราะว่าพระพุทธเจ้าอนุญาตไว้ มันต้องมีเหตุมีผล ถ้าเราจะทำผ้าป่า เราจะทำทานของเราเมื่อไหร่ก็ได้ แต่บุญของกฐินนั้น เหตุต้องเกิด ต้องมีพระจำพรรษครบ ๕ องค์ เพราะพระตั้งแต่ ๕ องค์ ครบสงฆ์ขึ้นไป สงฆ์หมูนั่น เวลาอยู่จำพรรษากัน การประพฤติปฏิบัติ ถ้าประพฤติปฏิบัติได้บุญกุศลขึ้นมา เรานี้ทอดกฐิน ออกพรรษา แล้วเราถวายผ้า เพื่อให้ท่านเปลี่ยนผ้า มันเป็นการส่งทอดกันไง ส่งทอดแบบว่าบุญส่วนหนึ่ง

ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติเหมือนทหารออกรบ ออกรบอยู่ในป่า เห็นไหม ผู้ที่รบอยู่ในป่า เวลาขาดเสบียงต้องพึ่งพาจากที่ไหน เราทอดกฐินเพราะว่าเราไม่มีโอกาสอย่างนั้น เราก็พยายามแสวงหาบุญอย่างนั้น แล้วพระพุทธเจ้าอนุญาตให้เพียงใน ๑ เดือนเท่านั้น ไม่ให้เกาะเกี่ยวกัน เพราะนักรบ รบแล้วมันต้องเคลื่อนที่ไป

นี่ก็เหมือนกัน พระในเมื่อประพฤติปฏิบัติแล้ว พันการออกพรรษาแล้วก็จะออกวิเวกไป ออกแสวงหาสิ่งนั้นไป มันต้องออกแสวงหาเพื่อสิ่งต่างๆ การแสวงหา เห็นไหม เปลี่ยนสถานที่ สัปปายะเปลี่ยนสถานที่ไป เพื่อกลับมาที่ใจใจ ทานเป็นส่วนหนึ่ง บุญกฐิน บุญของท่านเป็นส่วนหนึ่ง แต่เป็นส่วนประกอบเท่านั้น สิ่งนี้วางไว้เพื่อให้ผู้ที่เป็เด็กอ่อนเด็กเล็กได้ประพฤติปฏิบัติ แล้วก็รักษาศีล

เราบอกว่าเราเป็นคนจนคนทุกข์คนเข็ญใจ เราไม่มีโอกาสได้ทอดกฐินหรอก พระพุทธเจ้าบอกให้ปฏิบัติบูชาใจ เห็นไหม เราทอดกฐิน เราทำสิ่งที่เป็นบุญกุศลขึ้นมาเพื่อจะให้ย้อนกลับมา ร่างกายของเรามีเสื้อผ้าเป็นปัจจัย ๔ เสื้อผ้าเป็นเครื่องอยู่อาศัย ถ้าทางโลกเขา เขาก็คิดในสิ่งที่เป็นเสื้อผ้านั้นไป เสื้อผ้าเป็นแฟชั่นนั้นไป

แต่เวลาทางธรรม พระพุทธเจ้าบัญญัติไว้ พระเราถ้าถือธุดงค์ ถือผ้า ๓ ผืน ไม่ถือก็ได้ พระในบ้านทั่วไปเขามีผ้าอาศัย เขาก็อาศัยสิ่งนั้นไปเพื่อความสะดวกสบาย แต่พระปฏิบัติถือผ้า ๓ ผืนเท่านั้น นี่ย้อนกลับมา ถ้าผู้ที่มีศีลธรรม เสื้อผ้าเราใช้เป็นแค่เครื่องนุ่งห่มเท่านั้น เราไม่ต้องตามแฟชั่นไป มันจะละเอียดเข้ามา ละเอียดเข้ามา จากเสื้อผ้าถึงร่างกาย จากร่างกายขึ้นมา เพราะมีเสื้อผ้านั้น มีร่างกายขึ้นมา ปฏิบัติ นี้มีเสื้อผ้ามี่ร่างกาย เพื่อจะให้สิ่งนั้นเป็นเครื่องอาศัยกัน แล้วในร่างกายนั้นก็หัวใจ สิ่งที่เป็นหัวใจนะ มันไม่มีที่สิ้นสุด

การจินตนาการของเด็ก เด็กจะจินตนาการไปได้กว้างขวางมาก โลกทัศน์ในการจินตนาการนั้นจะกว้างขวางไป สิ่งที่จินตนาการไปเป็นความไร้เดียงสาของเด็ก เด็กจะจินตนาการไปขนาดไหน เขามีพ่อแม่ พ่อแม่เลี้ยงดูเขา เขาจะมีความสุขเขา เขาจินตนาการไป แต่การจินตนาการของผู้ใหญ่เรา เราต้องการสิ่งที่มีความสุขมาก เราก็จินตนาการของเราไป เราจินตนาการจนไปเชื่อว่านรกมีสวรรค์มี ไม่เชื่ออะว่าสิ่งนั้นมีได้อย่างไร ถ้าไม่มี คนเกิดมานี่เกิดมาจากไหน พ่อแม่คนเดียวกัน ลูกเกิดมาทำไมเกิดมานิสัยใจคอไม่เหมือนกัน

สิ่งที่เหมือนกันนะ เกิดจากพ่อแม่คนเดียวกัน สิ่งนั้นไม่เหมือนกัน เพราะกรรมของเขา กรรมของเขาส่วนที่เขาสร้างมา มันไม่เหมือนกัน มันถึงต่างๆ กัน นี่สถานะของกรรม การเกิดในนรกสวรรค์ก็เหมือนกัน สิ่งสภาวะแบบนี้มันเป็นไปตามธรรมชาติของเขา สิ่งที่เกิดขึ้นมาตามกระแสโลก โลกเป็นไป

การจินตนาการของใจ ใจจินตนาการไปจนเป็นกิเลสไป ค้นหาคความทะยานอยากต้องการ ความสะดวก ต้องการความสบาย ต้องการความสุขความสมความปรารถนาของใจ แต่จินตนาการขนาดไหน มันก็ไม่สมความปรารถนา เพราะแสวงหาสิ่งใดได้ มันก็ต้องอยากได้สิ่งนั้นมากขึ้นมากขึ้นไป เพราะมันไม่มีเมืองเต็ม กิเลสนี้เต็มไม่ได้ ความคิดของใจเต็มไม่ได้ มันคิดของมันตลอดไป ถ้าเรายังคิดเท่าไรนะ เหมือนกับเราใส่ฟันเข้าไปในกองไฟ มันจะลุกโชติช่วงชัชวาลไปมหาศาลเลย เห็นไหม ถึงต้องประพาศปฏิบัติบูชาไป

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเข้าไปตรัสรู้ในป่า ตรัสรู้อย่างนี้เพราะเข้าไปอยู่ในป่า เวลาเข้าไปในที่สงบสงัด เราเข้าไปในที่มืด เราจะคิดมาก เราจะกลัวสิ่งต่างๆ กลัวความมืดต่างๆ เวลาเราเข้าไปอยู่ในป่าคนเดียว มันจะมีความฟุ้งซ่าน มีความเกาะเกี่ยว มีความคิดถึงคนต่างๆ รัก

เขาไปหมดนะ ตอนอยู่ด้วยกันไม่เห็นคุณค่าเลย พอได้พลัดพรากจากกันจะเห็นคุณค่าถึงนั้นมาก รักมาก จินตนาการมาก นี่เราต้องคิดถึงสิ่งนั้นไว้ใจ สิ่งที่เราฝันฟุ้งซ่านนี่ต้องให้มันสงบให้ได้

การปฏิบัติบูชา กำหนดพุทโธ เราทำบุญทอดกฐิน เราทำบุญต่างๆ แล้ว นั่นเป็นบุญของเรา แน่นอน แต่ถ้าเรามีสติ เรามีความรู้สึกอยู่ ต้องกำหนดพุทโธๆ ตลอดไป เพราะทรัพย์อันประเสริฐ คือเราควบคุมใจของเราได้ ถ้าเราควบคุมใจของเราได้ ใจอันนี้มันจะเกิดยกขึ้นวิปัสสนา เจ้าชาย สิทธัตถะเห็นตรงนี้ต่างหาก เจ้าชายสิทธัตถะถึงเป็นสยัมภู ตรัสรู้ตนเอง ตรัสรู้จากความเห็นจาก ภายใน ความเห็นจากภายในนี้ลึกลับมหัศจรรย์มาก ลึกลับจนเราไม่สามารถจะเข้าหา ถ้าไม่มีธรรม วางไว้ เราจะไม่สามารถเข้าหาสิ่งนั้นได้เลย องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้เองโดยชอบ

สาวกะผู้ไต่ยีนได้ฟัง ธรรมะวางอยู่แล้ว สิ่งนี้มีอยู่แล้ว เรายังไม่เชื่อ เรายังทำไม่ได้ เราพยายามดัดแปลงตนขนาดไหน เรายังทำไม่ได้ อริยสัจ ทุกข์ควรกำหนด ทุกข์ควรกำหนด แต่พวก เรานะ โคนทุกข์ชี้ค่อนะ ทุกข์นี้มาชี้บนคอเรานะ แล้วก็บังคับให้เราเดินตามมันไปนะ ทุกข์ บ่นกัน ว่าทุกข์ยากมาก ทุกคนทุกข์ยากมาก แต่ไม่รู้ว่าทุกข์มันคืออะไร จับหาทุกข์ไม่ได้ เห็นทุกข์ว่าสิ่ง นั้นไม่ได้ เพราะอะไร เพราะสิ่งนี้มีอยู่ เห็นไหม

ทุกข์ชี้ค่ออยู่แล้วไสหัวเราเดินไป ตัณหาความทะยานอยาก อยากในการดับทุกข์ อยากใน การให้ทุกข์นั้นไม่มี มันจะไม่มีได้อย่างไร เราใส่ฟันเข้าไปในไฟ ทุกข์มันก็ลุกโชติช่วงชัชวาล นี้ เราถึงกำหนดพุทโธไป

ทุกข์ไม่รู้ ทุกข์ก็เป็นทุกข์ไป แล้วกำหนดพุทโธๆๆ พุทโธจึงมา จึงให้ใจมันอยู่กับพุทโธ มันเปลี่ยนอารมณ์ความรู้สึกจากทุกข์นั้นมาอยู่ที่พุทโธได้ ถ้ามันฝึคนะ พอเปลี่ยนทุกข์นั้นมาอยู่กับ พุทโธได้ มันจะเห็นเกิดขึ้นมาจากหัวใจ เป็นปัจจุตังนะ ทุกข์ดับไป ทุกข์ดับไป ดับไปแบบหิน ทับหญ้า สิ่งนี้มีอยู่แล้ว เจ้าชายสิทธัตถะไปศึกษากับพวกอาฬารดาบส สิ่งนี้ก็มีอยู่แล้ว มันไม่เกิด ปัญญาการชำระกิเลสไป

ศาสนาพุทธนี้ประเสริฐ นักวิทยาศาสตร์ทุกคนคิดค้นขนาดไหน ต่อไปจะเชื่อแต่ พระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาบอกถึงภวานามยปัญญา ปัญญาเกิดขึ้นมาจากการภวานา นักวิทยาศาสตร์หาสิ่งนี้ ค้นเจอไม่ได้ นักวิทยาศาสตร์เป็นจินตมยปัญญา การใคร่ครวญใน ห้องทดลองต่างๆ เพราะสิ่งนี้มีอยู่ แร่ธาตุในโลกนี้มีอยู่มหาศาลเลย ธาตุนี้ไม่มีใครเคยเห็น แร่ ธาตุต่างๆ ในดินยังค้นคว้าขึ้นมาเป็นประโยชน์ได้ แต่ธาตุรู้ที่อยู่กลางหัวใจของเรา เราเป็นเจ้าของ

หัวใจ เราเป็นเจ้าของร่างกายนี้ แล้วธรรมะก็สอนเข้ามาที่หัวใจนี้ ถ้าเรายังยังหัวใจของเราได้ เห็นใหม่ ใจของเรา ถ้ามันสงบเข้ามา หินทับหญ้าไว้ สิ่งนี้เป็นพื้นฐาน พื้นฐานแล้วเจ้าชายสิทธัตถะเห็นเป็นสัมมาสมาธิยกขึ้นมาเป็นมรรคอริยสังขาร

งานชอบ เพียรชอบ การทำมาหากินเป็นงานชอบส่วนหนึ่ง งานชอบ การหาอาหารให้กับร่างกาย แต่การเลี้ยงชีวิตชอบ การเลี้ยงใจชอบ ปัญญาที่เกิดขึ้นมา ความคิดอันนั้น ปัญญาอันนั้น มันจะลึกเข้ามาเป็นภาวนามยปัญญา ภาวนามยปัญญาจะเกิดขึ้นมันต้องจิตสงบก่อน เห็นใหม่ การใคร่ครวญโดยใช้ปัญญาไปนี่เป็นโลก เป็นโลกิยะ เป็นความคิดของโลก มันเป็นความคิดสิ่งนั้นไป ทุกข์ตัวที่ว่าทุกข์มันนี่ไม่เห็น จับตัวนั้นย้อนกลับเข้ามา ย้อนกลับเข้ามา อ้อ! ทุกข์นี้เกิดขึ้นจากค้นหาความทะยานอยาก เกิดขึ้นจากการปฏิเสธของเรา สิ่งนี้เป็นสังขะความจริงทั้งหมดเลย หิวก็เป็นความจริงอันหนึ่ง อิ่มก็เป็นความจริงอันหนึ่ง

เวลาทุกข์ขึ้นมา หิวก็ไม่พอใจ อิ่มก็เป็นความพอใจ สิ่งนี้เป็นสิ่งที่ว่ามันเป็นสังขะ เป็นความจริงอันหนึ่งเท่านั้น แต่ความทุกข์เข้ามาเพราะเราปฏิเสธสิ่งนั้น เราต้องการสิ่งนั้น สิ่งที่ต้องการแล้วปฏิเสธนั้นคือค้นหาความทะยานอยาก ค้นหาความคิดความพอใจของกิเลสที่ไม่มีใครควบคุมมันได้ นี่ปัญญามันย้อนกลับเข้ามาตรงนี้ เห็นใหม่ ย้อนกลับเข้ามาด้วยอะไร? ด้วยอริยมรรค มรรคอันนี้จะเห็น พอมรรคนี้เห็นขึ้นมา ความดับคือนิโรธ อริยสังขเกิดขึ้นมาจากหัวใจ ใจนี้กลับออกมาจากอริยสัง

อริยสังขนี่คือทฤษฎี แต่ใจนี้มันประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เอาทฤษฎีนั้นขึ้นมาจนเห็นสภาวะตามความเป็นจริง แล้วใจจะเห็นทฤษฎีอันนั้น วางทฤษฎีอันนั้นเอาไว้ แล้วจิตนี้หลุดพ้นออกไปเป็นพระโสดาบัน พระสกิทาคามี พระอนาคามี จนสิ้นจากกิเลสนั้นไป เห็นใหม่ ใจดวงนี้ จากการจินตนาการของกิเลส กิเลสมันจะจินตนาการของมันออกไปขนาดไหน โลกทัศน์ภายในมันจะจินตนาการของมันออกไปไม่มีที่สิ้นสุดเลย จนมันเกิดภาวนามยปัญญาขึ้นมา จนมันชำระกิเลสออกไป

พอกิเลสมันขาดออกไป การคิดอันนี้มันมีสติพร้อม มันไม่ใช่การจินตนาการนะ นี่เวลาขยับออกไปนะสตินี้เป็นอัตโนมัติ แต่ก่อนคิดไป ถ้าเราเพลินมันจะคิดไปตามธรรมชาติของมัน พอเรามีสติขึ้นมา อ้าว! เราเพลินแล้ว ดิ่งกลับมา ดิ่งกลับมา อันนี้มันเกิดดับๆ เห็นใหม่ แต่เวลามันขาดหมด ทุกอย่างมันขาดหมด ค้นหาความทะยานอยากขาดออกไปจากใจ สิ่งนี้ สิ่งที่เป็นสิ่งที่เที่ยงใจ

สิ่งที่ว่า โลกนี้ความเที่ยงของใจมีอยู่ไหม สิ่งที่มีอยู่ ใจของเรา เราถามตัวเองที่ว่าใจของเราคงที่ไหม เราควบคุมใจของเราได้ไหม ใจของเรามันมีความทุกข์ในหัวใจ เราทันสมัยไหม

แต่ขณะที่พอกิเลสมันขาด สิ่งต่างๆ สิ่งนี้เที่ยงหมดเลย กิเลสเกิดไม่ได้ พระพุทธเจ้าเยี่ยมารณะ “มารเอ๋ย เธอเกิดจากความดำริของเรา”

ความดำริ ดำรินาคนไหน มารมันก็ช่วงชิงอันนั้นออกนำหน้าไป แล้วเราก็ทุกข์ ขณะนี้ พอกิเลสมันตายไป “มารเอ๋ย เธอจะเกิดอีกไม่ได้เลย เพราะเรารู้เท่าเธอตลอด” มารควบคุมใจไว้ไม่ได้เลย ใจนี้เป็นอิสระ

ใจของเรานี้ทุกข์ยากมาก โคนพญามารควบคุมไว้แล้วก็ขับไล่ เห็นไหม ว่าทุกข์ซึ่คอ แล้วก็ขับไล่ให้เราเกิดในวัฏฏะ เกิดบนพรหม เวลาเขาสิ้นชีวิตของเขา เขาก็ถอดตก เขาก็ทุกข์ยากของเขา จะเกิดเป็นอะไรก็ทุกข์ จะเกิดเป็นเทวดาก็ทุกข์ จะเกิดเป็นอะไรก็ทุกข์ แต่ในเมื่อเราต้องเวียนตายเวียนเกิดอยู่ เราก็ขอให้เกิดมีบุญกุศลพาเกิด เราถึงต้องทุกข์ยาก เห็นไหม

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเกิดในป่า ธรรมะมีอยู่ในป่า แล้วเผยแพร่ไปเจริญรุ่งเรือง สัตว์สังคมารวมกลุ่มขึ้นมา แล้วสร้างสมขึ้นไปเป็นถาวรวัตถุในศาสนา แต่เราพยายามประพฤติปฏิบัติ เราต้องย้อนขึ้นมาให้ถึงหัวใจของเรา หัวใจของเราถึงที่ไหน แล้วให้มันซาบซึ้งใจของเรา แล้วเราพยายามเข้าตรวจค้นเข้ามาที่ใจของเรา อันนี้เป็นปฏิบัติบูชา

ถ้าเราปฏิบัติบูชา เราบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แต่ใจของเราจะได้ความสุขเอง นี้บุญมันมีหลายชั้นตอน กฐินนี้เป็นบุญกุศล บุญกุศลมากเพราะมันมีโอกาสดังเดียว แต่บุญต่างๆ เราจะทำเมื่อไหร่ก็ได้ แล้วเราทำกับสงฆ์ สงฆ์นั้นทำวินัยกรรมขึ้นมาเพื่อให้ธรรมวินัยนี้ยั่งยืนต่อไป

เราเป็นชาวพุทธ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าฝากศาสนาไว้กับภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา เราเป็นชาวพุทธ เราตรวจสอบกัน ชาวคฤหัสถ์เราก็อ่านธรรมวินัยได้ เราก็ศึกษาได้ พระทำผิดทำถูกเราก็เห็น พระก็เหมือนกัน เป็นผู้ที่ประพฤติปฏิบัติ ก็อาศัยจากตัวขึ้นมา สิ่งนี้เกื้อกูลกัน ตรวจสอบกัน แล้วสังคมนั้นจะเจริญ สังคมนั้นเจริญ แล้วหัวใจเราก็จะเจริญ

ถ้ามนุษย์ทุกคน หนึ่งหน่วยในสังคมนั้นเป็นคนดี เจริญหมด สังคมนั้นมันจะไปไหน? สังคมนั้นต้องดีแน่นอน เพราะหน่วยสังคมนั้นมันดี ถ้าหน่วยสังคมนั้นไม่ดี สิ่งนั้นก็ไม่ได้ เราถึง

ต้องพยายามเตือนตนเองไว้ คิดคืนใจ รากหญ้า เข้าถึงที่สุดในการประพฤติปฏิบัติ แล้วมันจะเข้ามาถึงตัวเรา สิ่งนี้เป็นประโยชน์นะ นี้นุญกุศลเป็นแบบนี้ เราเข้าใจแล้วเราตั้งใจ ที่นี้เราทำบุญกุศล ต้องทำให้เข้าใจนั้น เอวัง